

Oxabanan

Det som i dag är en vacker vandringsled började som en järnvägslinje.

Tidigare hade det ömtåliga godset från glasbruket i Limmared fått fraktas ett bra stycke med häst och vagn på skakiga vägar

Och brukspatronen Fredrik Brusewitz vid glasbruket ville under andra halvan av 1800-talet, genom att bygga en järnväg underlätta transporterna de 13 kilometerna från bruket över Månstad till Karlsvik vid sjön Åsunden, varifrån godset sedan kunde fraktas vidare till Ulricehamn med ångbåt, för att därifrån fraktas vidare till bland annat Borås och Jönköping. På returresan kunde man bland annat ta med råvaror till bruket - men även annat gods. Exempelvis fraktades teglet till Tranemo kyrka denna väg.

För att slippa spränga sig genom berg drogs banan i huvudsak över sankmarker, men även om man förbrukade väldiga mängder fyllningsmaterial, det tog tio år innan banan var klar att tas i bruk, visade det sig att det inte gick att använda något tungt lokomotiv på spåret. Istället fick man låta oxar dra tågagnarna, och även om man senare övergick till att låta hästar dra tågagnarna fick banan fortsatt heta Oxabanan.

När man kom till Månstads station som låg halvvägs mellan Karlsvik och Limmared, byttes oxarna ut mot

nya utvilade dragdjur.

Även om det i huvudsak var för godstransport som banan var tänkt hade brukspatronen planer på att även köpa några personvagnar, med både första, andra samt tredje klass. Nu blev det bara att en enda mindre personvagn köptes in, och den kom främst att användas av brukspatron Brusewitz själv och dennes familj. De passagerare som ville resa med fick istället finna sig i att ta plats bland godset på de öppna vagnarna. Och någon större brådska fick passagerarna inte ha. En resa mellan Limmared och Ulricehamn tur och retur, först med tåg och sedan med ångbåt tog två dagar i anspråk.

Ett par gånger om året gick det dock att resa snabbare. När vår och höstmarknaderna hölls i Ulricehamn tog resan till och från Limmared bara en dag.

Tågbanan blev inte långvarig. Redan 1902, efter bara ett 20-tal år lades den ner, då Limmared istället fick kontakt med omvärlden genom järnvägslinjen Borås-Alvesta - där vagnarna drogs av ånglok och transporterarna gick betydligt snabbare.

Men banvallen finns ännu kvar och är idag en populär och vacker vandringsled.

Limmareds glasbruk är idag Sveriges äldsta glasbruk i drift, grundat 1740 av överstelöjtnant Gustaf Ruthensparre. I dag tillverkar bruket dagligen omkring

1,5 miljoner burkar och flaskor för sprit, livsmedel och medicin. Mest kända produkten är flaskorna för Absolut Vodka.

Vid glasbruket ligger Glaset hus, som bland annat har en stor glasutställning med glas från 1700-talet fram till idag!